

Juryrapport Brouwer Vertrouwensprijs 2023

Het verheugt de jury dit jaar - alweer voor de 6de keer - de Brouwer Vertrouwensprijs toe te mogen kennen aan een fantastisch initiatief dat het vertrouwen in de samenleving daadwerkelijk versterkt. In deze laudatio legt de jury verantwoording af waarom zij met overtuiging en in volledige unanimititeit voor het winnende initiatief heeft gekozen.

Het is ontroerend en enorm motiverend om vast te kunnen stellen welk een rijkdom aan initiatieven in Nederland ontwikkeld worden om actief bij te dragen aan het goed functioneren van onze samenleving. Waar wij veelal horen en zien over wat er niet goed ging, daar blijken vele duizenden, jawel tienduizenden, zich als vrijwilliger of als professional nog eens extra in te zetten voor een leefbare samenleving die onderling vertrouwen en institutioneel vertrouwen als hoeksteen van ons handelen uitstraalt.

Vertrouwen is een breed en rijkgeschakeerd begrip; denk aan zelfvertrouwen, dat ieder hier vandaag aanwezig als een vanzelfsprekendheid beschouwt, maar hetgeen het voor vele anderen allang niet meer is. Denk aan onderling vertrouwen, waarmee wij in staat zijn mogelijke breuklijnen te helen. Of denk aan een gebrek aan vertrouwen in de toekomst, dat zich uit in angst en onzekerheid, misschien wel frustratie. Kortom, vertrouwen is als het weefsel dat ons lichaam bijeenhoudt: het is overal en onmisbaar; en tegelijk zo kwetsbaar.

Dit jaar mocht de jury een keuze maken uit ruim 60 inzendingen. Dat klinkt nogal klinisch, maar achter die 60 inzendingen gaan evenzoveel bijzondere en originele plannen schuil, waaraan door honderden gewerkt is en welke plannen elk op eigen wijze een bijdrage leveren aan versterking van het vertrouwen in onze samenleving. Deze inzendingen komen op voor onderbedeelde groepen; zij trachten preventief te zijn bij instabiele situaties; zij stimuleren een brede betrokkenheid bij het samen leven; of zij voorkomen dat mensen meegezogen worden in een wereld van ongezonde fantasieën en fictie. In zekere zin vormt het lezen van alle bijdragen voor de leden van de jury een warm bad waarin zij ondergedompeld worden en waarin zij kennis maken met de breedschaligheid waarmee in Nederland actief getracht wordt een extra bijdrage te leveren aan een succesvolle en voor iedereen waardevolle samenleving.

De winnaar dit jaar is het project **TerInfo**.

TerInfo biedt leraren in het primair en voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs achtergrondinformatie en kant-en-klaar lesmateriaal aan waarmee zij hun leerlingen wegwijs kunnen maken in disruptief nieuws, dat potentieel een grote impact op henzelf en op de samenleving heeft. Leerlingen krijgen veel mee van disruptief nieuws en hebben daar duiding en context bij nodig. TerInfo biedt dit in de vorm van een objectief, historisch feitenkader en de nodige pedagogische handvatten. Hierdoor ontstaat een veilige omgeving waarin leerlingen beter inzicht krijgen in de complexiteit van dergelijk nieuws en beter in staat worden gesteld om zelf een afweging te maken, waardoor zij een grotere weerbaarheid ontwikkelen tegen polarisatie, radicalisering en extremisme.

Het concept is enkele jaren geleden begonnen naar aanleiding van een recente ervaring van terreur in Nederland en de als gevolg daarvan door zowel leraren als leerlingen gevoelde behoefte om dergelijk ingrijpend nieuws te duiden. Inmiddels zijn op succesvolle wijze ook

nieuwe actuele thema's, zoals het oorlogsgeweld in Oost-Europa, de boerenprotesten en de opvangcrisis rondom migratie, naar lesmateriaal vertaald. De jury is daarbij onder de indruk van de snelheid waarmee vanuit TerInfo wordt ingespeeld op de actualiteit. De jury geeft in overweging om te onderzoeken in hoeverre het concept kan worden uitgebreid naar andere maatschappelijk ingrijpende, voor betrokkenen vaak schokkende, thema's, waar eveneens behoefte is aan objectieve bouwstenen om tot zelfstandige duiding door leerlingen te komen.

De jury is onder de indruk van de kwaliteit van het ontwikkelde lesmateriaal en de positieve reacties van de primaire gebruikers, namelijk de docenten. De wetenschappelijke effecten van de interventies via scholen laten daarnaast bemoedigende eerste resultaten zien ten aanzien van de emoties en attitudes van de leerlingen zelf. Zij zijn tenslotte de echte begunstigers van TerInfo. Hiermee levert TerInfo een concrete en zowel op de korte als lange termijn gerichte bijdrage aan versterking van het vertrouwen in onze samenleving.

Er zijn inmiddels ruim 300 scholen aangesloten op TerInfo. Hoewel dit laatste aantal nog relatief bescheiden is ten opzichte van het totale aanbod aan scholen, is de jury ervan overtuigd dat de toekenning van de Brouwer Vertrouwensprijs daartoe een extra steentje zal bijdragen. Mogelijk kan in de lerarenopleiding ruimte worden gecreëerd om de nieuwe generatie docenten vroegtijdig met de mogelijkheden van TerInfo kennis te laten maken.

De jury vertrouwt er op dat TerInfo dit prachtige werk met groot enthousiasme en kennis van zaken, zal voortzetten.

Prof. dr. D.D. (Douwe) Breimer, emeritus-hoogleraar farmacologie, oud-rector magnificus & voorzitter college van bestuur Universiteit Leiden

Prof. dr. P.A. (Pearl) Dykstra, hoogleraar empirische sociologie Erasmus Universiteit Rotterdam

Mr. J.F.E. (Joost) Farwerck, CEO & Chairman Board of Management KPN

Mr. L.J. (Lodewijk) Hijmans van den Bergh, vml. partner De Brauw Blackstone Westbroek, vml. lid raad van bestuur Koninklijke Ahold

Prof. dr. P.L. (Pauline) Meurs, voorzitter Prins Bernhard Cultuurfonds, emeritus-hoogleraar bestuur van de gezondheidszorg Erasmus Universiteit Rotterdam, vml. wetenschappelijk directeur Erasmus Centrum voor Zorgbestuur, oud-voorzitter Raad voor Volksgezondheid en Samenleving, oud-lid Eerste Kamer der Staten-Generaal

Prof. dr. F.P. (Frits) van Oostrom, universiteitshoogleraar Universiteit Utrecht, oud-president KNAW